
PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2014)0059

ES ir visuotinė vystymosi programa po 2015 m.

2014 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES ir visuotinės vystymosi programos po 2015 m. (2014/2143(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2000 m. rugsėjo 8 d. Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaraciją,
- atsižvelgdamas į JT atviros darbo grupės tvaraus vystymosi tikslų klausimais 2014 m. liepos mėn. priimtą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybinių ekspertų komiteto tvaraus vystymosi finansavimo klausimais 2014 m. rugpjūčio 8 d. priimtą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos mėn. aukšto lygio politinio forumo tvaraus vystymosi klausimais ministrų deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų 2014 m. pranešimą dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio mėn. Meksikoje įvykusio pasaulinės veiksmingo vystomojo bendradarbiavimo partnerystės (angl. GPEDC) aukšto lygio susitikimo baigiamąjį dokumentą,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, patvirtintas per 1995 m. rugsėjo mėn. įvykusią Ketvirtąją pasaulinę moterų konferenciją ir tolesnius baigiamuosius dokumentus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, patvirtintą 1994 m. Kaire, ir į tolesnę +20 peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į JT ataskaitą „Lyčių lygybė: 2012 m. pažangos apžvalga“, kurioje vertinama pažanga, susijusi su lyčių lygybės aspektais siekiant aštuonių Tūkstantmečio

vystymosi tikslų (TVT),

- atsižvelgdamas į 1992 m. įvykusios Jungtinių Tautų konferencijos aplinkos ir vystymosi klausimais išvadas ir į vėlesnės Rio de Žaneire (Brazilija) 2012 m. birželio 20–22 d. vykusios konferencijos tvaraus vystymosi klausimais ataskaitą,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vystymo programos (JTVP) 2014 m. žmogaus socialinės raidos ataskaitą „Siekiant išlaikyti žmonijos pažangą: pažeidžiamumo mažinimas ir atsparumo didinimas“,
- atsižvelgdamas į JT aukšto lygio pripažintų asmenų grupės 2013 m. gegužės mėn. ataskaitą dėl vystymosi po 2015 m. darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į Rio de Žaneire (Brazilija) 2012 m. birželio 20–22 d. vykusios JT konferencijos tvaraus vystymosi klausimais ataskaitą,
- atsižvelgdamas į JT sistemos darbo grupės JT vystymosi po 2015 m. darbotvarkės klausimais 2012 m. birželio mėn. ataskaitą JT generaliniam sekretoriui „Suvokti ateitį, kurios norime visiems“,
- atsižvelgdamas į 2010 m. vykusios JT Generalinės Asamblėjos 65-osios sesijos aukšto lygio plenariniame posėdyje dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų priimtą rezoliuciją „Ištesėti pažadą: susivieniję siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų“,
- atsižvelgdamas į Stambulo 2011–2020 m. dešimtmečio veiksmų programą, skirtą mažiausiai išsivysčiusiems šalims,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į TDO ataskaitą dėl maisto stygiaus padėties,
- atsižvelgdamas į deklaraciją ir veiksmų planą, priimtus 2011 m. gruodžio mėn. Busane vykusiame aukšto lygio forume pagalbos veiksmingumo klausimais,
- atsižvelgdamas į 2010 m. sausio mėn. paskelbtą JTVP ataskaitą „Siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų – pasiekus laikotarpio vidurį“,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir žmogaus teises reglamentuojantį teisinį pagrindą,
- atsižvelgdamas į JT sistemos darbo grupės JT vystymosi po 2015 m. darbotvarkės klausimais, kuriai bendrai vadovauja JT Ekonomikos ir socialinių reikalų departamentas ir JTVP, darbą, atliekamą remiant visoms JT agentūroms ir konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais,
- atsižvelgdamas į PSO 2008 m. gegužės 24 d. visuomenės sveikatos, inovacijų ir intelektinės nuosavybės visuotinę strategiją ir veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į Paryžiaus deklaraciją dėl pagalbos veiksmingumo ir Akros veiksmų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 1986 m. Deklaraciją dėl teisės į vystymąsi,

- atsižvelgdamas į ES elgesio kodeksą dėl papildomumo ir darbo pasidalijimo įgyvendinant vystymosi politiką¹,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 7 straipsnį, kuriame dar kartą patvirtinama, kad ES „užtikrina savo politikos kryptį ir veiksmų suderinimą atsižvelgdama į visus savo tikslus“,
- atsižvelgdamas į SESV 208 straipsnį, kuriame nurodoma, kad „Sąjunga atsižvelgia į bendradarbiavimo vystymosi labai tikslus savo įgyvendinamos politikos srityse, kurios gali turėti įtakos besivystančioms šalims“,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Deramas gyvenimas visiems. Nuo vizijos prie kolektyvinių veiksmų“ (COM(2014)0335),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Didesnis privačiojo sektoriaus vaidmuo siekiant integracinio ir tvaraus augimo besivystančiose šalyse“ COM(2014)0263,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 30 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą ir priemonių rinkinį „Teisėmis grindžiamas požiūris, apimantis visas žmogaus teises, ES bendradarbiavimo vystymosi labai srityje (SWD(2014)0152),
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 27 d. Komisijos komunikatą „Pasiturimas gyvenimas visiems. Skurdo panaikinimas ir tvarios pasaulio ateities užtikrinimas“ (COM(2013)0092),
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Demokratijos ir tvaraus vystymosi ištakos. ES bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis išorės santykių srityje“ (COM(2012)0492),
- atsižvelgdamas į Komisijos viešas konsultacijas formuojant ES poziciją „Siekiant parengti vystymosi po 2015 m. programą“, kurios buvo vedamos nuo 2012 m. birželio 15 iki rugsėjo 15 d.,
- atsižvelgdamas į Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą dėl Europos Sąjungos vystymosi politikos „Europos konsensusas“²,
- atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 12 d. Komisijos komunikatą „Vystymosi politikos darba“ (COM(2005)0134) ir į 2012 m. gegužės 14 d. įvykusio Užsienio reikalų tarybos 3166-ojo posėdžio išvadas „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui³,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. balandžio 2 d. rekomendaciją Tarybai dėl Jungtinių

---

¹ 2007 m. gegužės 15 d. Tarybos išvados 9558/07.

² OL C 46, 2006 2 24, p. 1.

³ OL L 77, 2014 3 15, p. 44.

Tautų Generalinės Asamblėjos 69-osios sesijos¹,

- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 2 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos vystymosi metų (2015)²,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją „Tūkstantmečio vystymosi tikslai. Programos po 2015 m. apibrėžimas“³,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 19 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl teisėmis grindžiamo požiūrio į vystomąjį bendradarbiavimą, apimančio visas žmogaus teises,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 12 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl skurdo panaikinimo ir darnaus vystymosi finansavimo po 2015 m.,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 20 d. bendrą AKR ir ES pareiškimą dėl vystymosi po 2015 m. darbotvarkės,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 25 d. Bendrųjų reikalų tarybos išvadas dėl visa apimančios laikotarpio po 2015 m. darbotvarkės,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pranešimą ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A8–0037/2014),
- A. kadangi 2000 m. visi atitinkami suinteresuotieji subjektai susitiko siekdami nustatyti TVT, kad iki 2015 m. būtų pasiekti konkretūs vystymosi ir skurdo panaikinimo tikslai;
- B. kadangi Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TVT) padidino informuotumą apie tai, kad skurdo panaikinimas pasaulyje – tai skubus uždavinys ir veiksmų pasauliniu lygmeniu prioritetas; kadangi TVT įgyvendinimo lygis yra įvairus ir matomas teigiamas poveikis mažinant ypač didelį skurdą, kovojant su maliarija ir tuberkulioze, gerinant prieigą prie geriamojo vandens ir mažinant pradinę mokyklą lankančių vaikų skaičiaus skirtumus; kadangi apibrėžiant laikotarpio po 2015 m. programą reikia pašalinti tam tikrus su TVT susijusius trūkumus;
- C. kadangi įvertinus pažangą, padarytą siekiant dabartinių TVT, paaiškėjo, kad nepaprastai svarbu naujoje programoje užtikrinti stiprų skurdo panaikinimo, kovos su nelygybe ir tvaraus vystymosi skatinimo veiksmų ryšį, taip pat nustatyti vieną bendrą tikslų rinkinį ir skirtingus metodus;
- D. kadangi numatoma, kad miestų gyventojų skaičius išaugs nuo dabartinio 3,6 mlrd. iki daugiau negu 6 mlrd. ir didžiausi miestai taps megamiestais, turinčiais daugiau negu 100 mln. gyventojų; kadangi dėl pernelyg intensyvios urbanizacijos daroma žala visiems vystymosi tvarumo aspektams;
- E. kadangi 1994 m. Kaire įvykusioje tarptautinėje konferencijoje gyventojų ir vystymosi klausimais buvo raginama užtikrinti galimybes pasinaudoti lytinės ir reprodukcinės

---

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0259.

² Priimti tekstai, P7_TA(2014)0269.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0283.

sveikatos paslaugomis, įskaitant šeimos planavimą; atsižvelgdamas į tai primena, kad 2013 m. nėštumo arba gimdymo metu mirė apie 289 000 moterų; primena 5 TVT ir tai, kad moterys turėtų galėti pasinaudoti veiksmingais kontracepcijos ir šeimos planavimo metodais siekiant beveik trečdaliu sumažinti gimdyvių mirtingumo skaičių;

- F. kadangi skurdas mažinamas nevienodai ir šalių bei jų viduje esantys skirtumai, kurie išaugo tiek išsivysčiusiose, tiek besivystančiose šalyse, yra didžiausias vystymosi srities iššūkis, ypač mažas pajamas gaunančiose šalyse ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse; kadangi 1,5 mlrd. žmonių patiria skurdą ir daugialypį sveikatos priežiūros, švietimo bei gyvenimo lygio nepriteklių, ypač nestabiliose ir nuo konfliktų nukentėjusiose valstybėse;
- G. kadangi smurtiniai konfliktai ir humanitarinės krizės ir toliau žlugdo pastangas vystymosi srityje; kadangi moterys labiau nukenčia nuo ginkluotų konfliktų ir krizių;
- H. kadangi reikia dėti dar daugiau pastangų siekiant perpus sumažinti badaujančių žmonių skaičių, nes 162 mln. vaikų vis dar kenčia nuo netinkamos mitybos; kadangi paslėptas badas gali būti apibrėžtas kaip mikroelementų trūkumas, kuris gali padaryti negrįžtamą poveikį sveikatai ir turėti socialinių ir ekonominių padarinių, susijusių su sumažėjusiu žmonių produktyvumu;
- I. kadangi 2014-ieji – tai Tarptautiniai šeimos ūkininkavimo metai;
- J. kadangi 1986 m. Deklaracijoje dėl teisės į vystymąsi patvirtinama, kad vystymasis – tai pagrindinė žmogaus teisė; kadangi šioje deklaracijoje įsipareigojama laikytis žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio, pagal kurį įgyvendinamos visos žmogaus teisės (ekonominės, socialinės, kultūrinės, pilietinės ir politinės); kadangi deklaracijoje taip pat įsipareigojama stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą;
- K. kadangi dėl klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo kyla pavojus skurdo mažinimo pastangoms, nes daugelis besivystančių šalių vis dar priklauso nuo žemės ūkio ir gamtos išteklių, kurie savo ruožtu priklauso nuo klimato sąlygų, taip pat jos stokoja pajėgumų valdyti su klimatu susijusią riziką, taigi jų pažeidžiamumas dar labiau išauga; kadangi nedelsiant reikia mažinti pasaulio mastu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir siekti teisingesnio ir tvaresnio gamtos išteklių valdymo;
- L. kadangi siekiant su sveikata susijusių TVT padaryta pažanga visų pirma pagrįsta prieš kelnerius metus atliktomis investicijomis į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą (MTTP); kadangi dėl intelektinės nuosavybės teisių neturėtų būti trukdoma įsigyti vaistų už prieinamą kainą;
- M. kadangi kiekvieno vaiko, jaunuolio ar suaugusiojo galimybės pasinaudoti aukščiausios kokybės ikimokyklinio ugdymo, taip pat švietimo ir mokymo paslaugomis – tai būtina sąlyga norint nutraukti iš kartos į kartą perduodamo skurdo ir nelygybės ciklą;
- N. kadangi mažai pažangos padaryta lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo srityse; kadangi moterys dažnai patiria diskriminaciją ir smurtą;
- O. kadangi pasaulio mastu moterys ir mergaitės sudaro didžiąją dalį žmonių, gyvenančių ypač didelio skurdo sąlygomis, ir kadangi lyčių lygybė ir moterų teisės – tai būtina sąlyga norint, kad pasaulinė vystymosi po 2015 m. programa būtų sėkminga; kadangi kasdien visame pasaulyje maždaug 800 moterų miršta nuo nėštumo ar gimdymo sukeltų

komplikacijų; kadangi 1994 m. Kaire įvykusioje Tarptautinėje konferencijoje gyventojų ir vystymosi klausimais buvo raginama užtikrinti visuotinę prieigą prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugų ir teisių, nes jos gali išgelbėti gyvybes;

- P. kadangi moterys sudaro daugiau negu pusę migrantų skaičiaus;
- Q. kadangi Afrikos šalys į pasaulį eksportuoja žymiai daugiau kapitalo per neteisėtus finansinius srautus nei jos gauna atsižvelgiant į tarptautinę pagalbą ir perlaidas;
- R. kadangi pagal naują tvaraus vystymosi programą sudaromos sąlygos užtikrinti plataus masto pilietinės visuomenės organizacijų, vietos valdžios institucijų ir nacionalinių parlamentų dalyvavimą;
- S. kadangi siekiant reaguoti į demografinę augimą pasaulio mastu reikia kurti daugiau naujų ir deramų darbo vietų; kadangi išsivysčiusių ir besivystančių šalių privačiajame sektoriuje sukuriama itin daug darbo vietų, taigi jis gali būti nepaprastai svarbus partneris kovojant su skurdu, jeigu nustatyti aiškūs atskaitomybės mechanizmai ir laikomasi tarptautinių socialinės apsaugos taisyklių;
- T. kadangi pagalbos reikšmė siekiant sumažinti skurdą ir toliau yra ypatinga ir ji yra akstinas pokyčiams besivystančiose šalyse;
- U. kadangi vietos išteklių sutelkimas yra svarbus kovos su skurdu ir nelygybe elementas;
- V. kadangi ES ir jos valstybės narės yra didžiausios paramos vystymuisi teikėjos, todėl jos turėtų ir toliau būti kito JT derybų etapo varomoji jėga ir visų pirma propaguoti žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį, kuris pagrįstas lygybe, nediskriminavimu, dalyvavimu ir integracija į programos rengimą ir įgyvendinimą;
- W. kadangi 2014 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadose bus nustatyti nuoseklūs principai ir pagrindinės derybų strategijos kryptys;
- X. kadangi SESV 208 straipsnyje nurodoma, kad skurdo panaikinimas – tai pagrindinis ES vystymosi politikos tikslas, ir nustatomas politikos suderinamumas vystymosi labui;

I. Tūkstantmečio vystymosi tikslai: vertinimas ir nauji uždaviniai

1. pabrėžia, kad pastaraisiais metais pasaulyje įvyko daug permainų, įskaitant pasaulinės ekonominės ir politinės pusiausvyros pokyčius, ir kad nors kai kuriose besivystančiose ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse ekonomika pakankamai augo, jose vis dar pastebimas aukštas ir didėjantis nelygybės lygis; mano, kad reikalingas naujas požiūris, kuris apimtų pasaulinį valdymą, daug dėmesio skiriant politikos suderinamumui vystymosi labui ir aprūpinimui visuotinėmis viešosiomis gėrybėmis;
2. primena, kad nors TVT yra trumpai ir aiškiai apibrėžti, jais nespėndžiamos esminių struktūrinių veiksnių problemos, lėmusios skurdą ir nelygybę; pabrėžia, kad pasaulinė tvaraus vystymosi po 2015 m. programa turėtų skatinti pokyčius ir joje turėtų būti numatyta, kaip pašalinti pagrindines skurdo ir nelygybės priežastis ir taip užbaigti darbą, pradėtą siekiant dabartinių TVT;
3. pabrėžia, kad siekiant 2000 m. apibrėžtų TVT užtikrinta daug laimėjimų vidutines pajamas gaunančiose šalyse ir besivystančiose šalyse, tačiau padaryta pažanga,

palyginus atskiras šalis ir tam tikros šalies regionus, buvo nevienoda, todėl formuojant pasaulinę vystymosi po 2015 m. programą šie rezultatai turi būti tinkamai išanalizuoti ir turi būti atsižvelgta į įgytą patirtį;

4. primena, kad nors siekiant TVT buvo iš esmės pakeistas žmonių gyvenimas, būsimais dešimtmečiais vis dar reikės spręsti tokius svarbius, labai sudėtingus ir tarpusavyje susijusius klausimus kaip žmogaus teisių pažeidimai, nelygybė, įskaitant lyčių nelygybę, ginkluoti konfliktai ir terorizmas, klimato kaita, maisto stygius, nuosavybės teisių ir teisių į žemę nesilaikymas, migracija, ribotos galimybės pasinaudoti sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugomis, demografiniai pokyčiai, riboti išteklių, biologinės įvairovės nykimas, korupcija, mokestinis sukčiavimas ir mokesčių vengimas, netvarus augimas, nedarbas ir finansų bei ekonomikos krizės, todėl reikia rasti naujus vystymosi būdus, kurie sudarytų sąlygas integraciniam ir tvariam vystymuisi, nešančiam naudą visiems;
5. pabrėžia, kad aplinkos tvarumas – svarbiausias uždavinys, nes nepavykus jo įgyvendinti gali kilti grėsmė visiems žmogaus socialinės raidos aspektams; visų pirma primena, kad aplinkos būklės blogėjimas – tai nepaprastai didelė kliūtis siekiant itin didelio skurdo ir bado panaikinimo tikslo; primena, pavyzdžiui, kad nuolatinė nelygybė ir kova dėl nepakankamų išteklių – pagrindinės konflikto, bado, nesaugumo ir smurto priežastys, ir tai savo ruožtu yra pagrindiniai veiksniai, stabdantys žmogaus socialinę raidą ir užkertantys kelią pastangoms pasiekti tvarų vystymąsi;
6. pabrėžia, kad įgyvendinant naują programą turėtų būti veiksmingai reaguojama į minėtus iššūkius ir sprendžiami svarbūs klausimai, susiję su pagarba kiekvieno žmogaus orumui, teisingumu, lygybe, geru valdymu, demokratija, teisine valstybe, taika ir saugumu, klimato kaita, nelaimių rizikos mažinimu ir atsparumo didinimu, biologinės įvairovės išsaugojimu, integraciniu ir tvariu vystymuisi, nuosavybės teisėmis ir teisėmis į žemę, sveikatos ir socialine apsauga, švietimu, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, taip pat moterų, vaikų, jaunimo ir mažumų teisėmis;
7. pabrėžia, kad nauja vystymosi programa turi būti visuotinio pobūdžio ir taikoma visose šalyse, įskaitant ES valstybes nares, taigi ji turi būti aktuali ir sąžininga tiek išsivysčiusių, tiek besivystančių šalių atžvilgiu ir ja taip pat turėtų būti atsižvelgiama į skirtingas nacionalines aplinkybes, pajėgumus, politiką ir prioritetus; pabrėžia, kad atsiradusi nauja atsakomybė ir našta turi būti lygiai, bet teisingai padalytos visoms šalims; ragina ES nurodyti, kokius konkrečius veiksmus ir įsipareigojimus ji galėtų pasiūlyti siekiant Europos Sąjungoje ir tarptautiniu mastu taikyti universalumo principą;
8. pabrėžia, kad tarpusavio atskaitomybė ir skaidrumas visais lygmenimis turėtų būti pagrindiniai naujos vystymosi programos aspektai ir svarbu, kad nacionalinės vyriausybės ir kiti subjektai, įskaitant privatųjį sektorių, būtų atsakingi už programos įgyvendinimą;
9. ragina ES aktyviai vadovauti procesui siekiant apibrėžti bendrą, išsamią ir integracinę pasaulinę vystymosi po 2015 m. programą ir palankiai vertina bendrą sutarimą, kad, atsižvelgiant į naują pasaulinę vystymosi darbotvarkę, reikia sutvirtinti įgyvendinimo priemones ir atnaujinti pasaulinę parterystę dėl tvaraus vystymosi;

II. Atnaujintos pasaulinės partnerystės ir stiprios ir darnios ES pozicijos poreikis

10. ragina ES atlikti aktyvų vaidmenį formuojant naują pasaulinę partnerystę, kurią įgyvendinant būtų sutelkti visų šalių, įskaitant besiformuojančios rinkos ekonomikos šalis, ir visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, vietos valdžios institucijas ir nacionalinius parlamentus, veiksmai;
11. ragina ES, atsižvelgus į šioje rezoliucijoje nurodytus prioritetus, per būsimas tarpvyriausybines derybas priimti tvirtą, darnią ir bendrą poziciją;
12. pritaria JT atviros darbo grupės išvadoms; tačiau mano, kad šiose išvadose nurodyta programa ilgainiui galėtų būti suskirstyta į dalis, išlaikant skurdo panaikinimo, kovos su nelygybe ir trijų tvaraus vystymosi aspektų pusiausvyrą ir neatsisakant teisėmis grindžiamo požiūrio ar ambicingesnių ir novatoriškesnių tikslų;
13. pabrėžia, kad nauja pasaulinė programa turėtų apimti atitinkamą institucinę struktūrą, kuria būtų siekiama pagrindinių skurdo panaikinimo, kovos su nelygybe ir tvaraus vystymosi skatinimo tikslų, nustatant aiškias jos įgyvendinimo priežiūros gaires, ir kad šia struktūra taip pat turėtų būti atsižvelgiama į įvairių būsimos programos dalių sudėtingumą ir sąsajas;
14. mano, kad politikos suderinamumas tvaraus vystymosi labui – tai pagrindinė priemonė siekiant įgyvendinti laikotarpio po 2015 m. programą; todėl ragina ES užtikrinti, kad numačius reikiamas gaires, poveikio vertinimus ir stebėsenos bei ataskaitų teikimo mechanizmus politikos suderinamumas vystymosi labui taptų realiu programos aspektu;
15. pabrėžia, kad dėl pasaulinės vystymosi po 2015 m. darbotvarkės universalumo ES ir valstybės narės turi prisiimti daugiau pastangų reikalaujančius įsipareigojimus; pabrėžia, kad nauji tvaraus vystymosi tikslai, nustatyti pagal pasaulinę programą, turės būti atspindėti ES išorės ir vidaus politikoje;

III. Prioritetinės sritys

16. primena, kad skurdo panaikinimas turi likti pagrindinis pasaulinės vystymosi po 2015 m. darbotvarkės prioritetas, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į tarpusavyje susijusius ekonominio, ekologinio ir socialinio tvarumo aspektus ir stiprinama pasaulinė partnerystė;

Skurdo panaikinimas, kova su nelygybe ir tvarus vystymasis

17. pabrėžia, kad skurdo panaikinimas, kova su nelygybe ir tvarus vystymasis turėtų būti pagrindinės pasaulinės vystymosi po 2015 m. programos temos; pabrėžia, jog reikia, kad programa būtų orientuota į žmogų ir būtų sprendžiama teisingumo trūkumo problema taikant teisėmis grindžiamą požiūrį, siekiant sumažinti tarp atskirų šalių ir šalių viduje esančią nelygybę – tai turėtų būti vienas iš naujos programos prioritetų;
18. mano, kad nelygybė kliudo vystymuisi ir pastangoms sumažinti skurdą; pakartoja, kad skurdo panaikinimas, lygybė ir tvarus vystymasis bus užtikrinti tik tuomet, jei bus atsižvelgta į visas pažeidžiamas grupes ir jei bus skatinama teisinga prieiga prie išteklių bei jų tvarus naudojimas ir geras valdymas; ragina ES ir jos valstybes nares remti JT atviros darbo grupės pasiūlytą 10-ąjį tvaraus vystymosi tikslą kaip atskirą naujos programos tikslą;
19. pabrėžia, jog norint, kad programa iš tikrųjų būtų skatinami pokyčiai, reikia nustatyti

itin didelio skurdo panaikinimo tikslą ties 2 JAV dolerių per dieną lygiu;

20. pabrėžia, kad būsimoje programoje turėtų būti atsižvelgiama į daugialypius skurdo ir nelygybės aspektus, kurie susiję ne tik su pajamų trūkumu, tačiau kurie daro poveikį žmonių orumui ir visiems jų gyvenimo aspektams, įskaitant socialinius aspektus; pabrėžia, kad skurdas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į pajamas ir ne tik į BVP, bet ir į gerovės rodiklius;
21. rekomenduoja remti valstybės kūrimą teikiant didesnę bendrą ir (arba) tam tikriems sektoriams skirtą pagalbą su sąlyga, kad laikomasi gero valdymo kriterijų;
22. pabrėžia, kad globalizuotoje ekonomikoje darbuotojų derybinė galia sumažėjo dėl vykstančio liberalizavimo, kuris savo ruožtu kelia pavojų Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir deramo darbo darbotvarkėje įtvirtintų teisių įgyvendinimui; atitinkamai ragina ES parengti tokią prekybos politikos strategiją, kad būtų išlaikyti ir apsaugoti aukšti socialiniai ir aplinkosauginiai standartai ir būtų trukdoma atsirasti bet kokioms socialinio ir aplinkosauginio dempingo formoms;
23. pabrėžia, kad egzistuoja svarbus gero valdymo, tvaraus vystymosi augimo ir socialinės nelygybės mažinimo ryšys; pabrėžia, kad svarbu skatinti lygias galimybes ir teises, taip pat socialinį dialogą; ragina skurdą apibrėžti plačiau, o ne remiantis vien tik BVP, aprėpiant platesnio masto pažangos ir gerovės priemones;
24. pabrėžia, kad ekonominiu ir socialiniu požiūriu stiprus ir stabilus vidurinis sluoksnis yra nepaprastai svarbus; pabrėžia, kad reikia labiau įtraukti vidurinį sluoksnį į politinį procesą ir taip paskatinti integracinį augimą;
25. ragina visose išsivysčiusiose ir besivystančiose šalyse skatinti ekologiniu požiūriu tvarų vystymąsi tvariai naudojant atsinaujinančiuosius gamtos išteklius ir apsaugant aplinką;
26. pabrėžia poreikį skatinti tvarų vystymąsi subalansuojant regioninį vystymąsi, skatinant miestelių ir miestų plėtrą ir užkertant kelią pernelyg intensyviai didelių miestų augimui;

Žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris

27. palankiai vertina tai, kad žmogaus teisėmis grindžiamo ir į žmogų orientuoto požiūrio skatinimas įtrauktas į JT atviros darbo grupės pasiūlytus tvaraus vystymosi tikslus; tačiau reiškia susirūpinimą dėl to, kad iki šiol nepradėta laikytis dar ambicingesnio požiūrio, ir pabrėžia, kad toks požiūris yra nepaprastai svarbus siekiant kovoti su skurdo, socialinės atskirties ir nelygybės priežastimis;
28. pabrėžia visiems žmonėms skirtų visų žmogaus teisių universalumą, nedalumą ir tarpusavio ryšį, nediskriminuojant jokių pagrindų, pradedant pagrindine visų žmonių teise į orumą, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių žmogaus teisėms, įskaitant visuotinės galimybės naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis ir teisėmis skatinimą, taip pat apsaugant ir geriant migrantų ir mažumų, įskaitant LGBTI asmenis ir užsikrėtusius ŽIV žmones, teises; pabrėžia, kad naujoje programoje svarbu užtikrinti pagarbą neįgaliųjų teisėms ir jų propagavimą;
29. ragina ES pabrėžti, kad laikotarpio po 2015 m. darbotvarkėje svarbu pirmenybę skirti tinkamos teisinės sistemos patvirtinimui ir įgyvendinimui, taip pat pabrėžti, kad

įgyvendinant nacionalinę ir vietos politiką turi būti kovojama su korupcija ir nebaudžiamumu ir užtikrinama prieiga prie nešališkų ir nepriklausomų teisminių institucijų bei veiksmingų teisės gynimo priemonių žmogaus teisių pažeidimo atvejais, ypač atsižvelgiant į marginalizuotas grupes, taip pat žmogaus teisių gynėjų apsauga; pabrėžia, kad pagal pasaulinę vystymosi po 2015 m. programą reikia užtikrinti gerą valdymą, demokratiją ir teisinę valstybę;

30. ragina ES dėti daugiau pastangų siekiant per būsimas tarpvyriausybines derybas užtikrinti, kad žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris ir teisė į vystymąsi būtų pagrindinės pasaulinės vystymosi po 2015 m. programos sąvokos, taigi, kad pagrindiniai žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio aspektai – universalumas ir nedalumas, nediskriminavimas ir lygybė, atskaitomybė ir teisinė valstybė, dalyvavimas ir integracija – būtų įtraukti į vystymosi po 2015 m. programos rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad JT atviros darbo grupės pasiūlytas 16-asis tvaraus vystymosi tikslas naujoje programoje būtų nurodytas kaip atskiras tikslas;

Konfliktų prevencija, atsigavimas po konflikto, taikos stiprinimas ir ilgalaikės taikos skatinimas

31. mano, kad pasaulinėje vystymosi po 2015 m. programoje turi būti tinkamai atspindėtos naujo susitarimo dėl bendradarbiavimo su nestabiliomis valstybėmis nuostatos ir taikos stiprinimo ir valstybės kūrimo tikslai, dėl kurių susitarta Busane; pabrėžia, kad naujoje programoje ypatingą dėmesį reikia skirti nestabilioms valstybėms; teigiamai vertina tai, kad vienas iš ES prioritetų yra taikių visuomenių skatinimas ir kad šis klausimas tampa svarbiu naujos programos elementu; taip pat mano, kad būtina įsipareigoti įgyvendinti struktūrinę, intensyvią ir ilgalaikę partnerystę, kuria prioritetas būtų teikiamas saugumo sektoriaus reformai ir teisinės valstybės bei demokratiškos institucijų sukūrimui;
32. pabrėžia, kad naujoje programoje reikia numatyti pagrindinių konflikto ir nestabilumo priežasčių sprendimą; ragina ES institucijas numatyti procedūras, kuriomis būtų aktyviau reaguojama į pokonfliktines situacijas, ir priimti strategiją, kuria būtų užtikrinta, kad pagalba vystymuisi padėtų kuo veiksmingiau siekti saugumo tikslų;
33. griežtai smerkia tai, kad konflikto zonose nepakankamai persekiojama baudžiamąja tvarka ir baudžiama, ypač prieš moteris ir mergaites nukreipto seksualinio smurto atvejais; pabrėžia, kad pagal naują pasaulinę programą reikia dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti nuo ginkluotų konfliktų nukentėjusius civilius gyventojus, pagerinti prieigą prie psichologinės pagalbos, ypač skirtos moterims ir vaikams, ir stiprinti pagalbą, atkūrimo ir vystymosi susiejimą;
34. pripažįsta svarbų moterų vaidmenį konfliktų prevencijos ir taikos stiprinimo srityse, todėl ragina propaguoti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325, kad būtų užtikrintas moterų dalyvavimas sprendžiant konfliktus ir stiprinant demokratiją;

Klimato kaitos švelninimas, aplinkos apsauga ir nelaimių rizikos mažinimas

35. mano, kad klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos aspektas kaip kompleksinis klausimas turi būti veiksmingai, matomai ir plačiu mastu integruotas į pasaulinę vystymosi po 2015 m. programą; remia įvairiais priemonėmis, kuriomis siekiama spręsti klimato kaitos poveikio problemą ir kitai kartai užtikrinti geresnę ateitį, įskaitant žalą aplinka darančių subsidijų laipsnišką panaikinimą; pabrėžia, kad ypač daug dėmesio

turėtų būti skiriama tvariajai energijai, nes ji nepaprastai svarbi siekiant švelninti klimato kaitą;

36. pabrėžia, kad vykdant klimato kaitos aspekto integravimo procesą oficiali parama vystymuisi (OPV) neturėtų būti nukreipta į klimato politikos priemones, kurias taikant iš karto nesumažinamas skurdas;
37. mano, kad daugelis skurdžių bendruomenių jau susiduria su klimato kaitos padariniais, nors mažiausiai prisidėjo prie jų atsiradimo; pakartoja, kad nedelsiant reikia imtis veiksmų siekiant sumažinti išmetamų teršalų kiekį ir skirti dėmesį strategijoms, pagal kurias skatinamas anglių junginių neišmetimas; pabrėžia, kad perėjimas prie efektyviai energiją vartojančios ir atsinaujinančiais ištekliais pagrįstos ekonomikos gali būti naudingas siekiant skurdo panaikinimo; mano, kad ES turėtų remti visuotinę prieigą prie patikimų ir įperkamų atsinaujinančiosios energijos paslaugų;
38. palankiai vertina tai, kad klimato kaitos švelninimas ir tvarus gamtos išteklių naudojimas, įskaitant vandenynų ir jūrų, taip pat biologinės įvairovės ir miškų išsaugojimą, yra įtvirtinti ir integruoti į atviros darbo grupės baigiamąjį dokumentą;
39. pabrėžia, kad svarbu į naują programą įtraukti humanitarinę pagalbą, pajėgumų stiprinimą, prevenciją ir principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas dalyvaujamasias priemones, kad būtų galima veiksmingai mažinti nelaimių riziką ir didinti atsparumą; pabrėžia poreikį stiprinti tarptautinę pagalbą, koordinavimą ir išteklius imantis reagavimo į nelaimę, atkūrimo ir atstatymo veiksmų įvykus nelaimėi;
40. pripažįsta ryškų moterų vaidmenį siekiant tvarumo ir todėl ragina integruoti lyčių lygybės aspektą į aplinkos ir klimato kaitos politiką, kad būtų mažinama lyčių nelygybė atsižvelgiant į galimybę pasinaudoti prisitaikymo prie klimato kaitos ištekliais ir juos kontroliuoti;

Apsirūpinimo maistu saugumas, mityba, tvarus žemės ūkis, kova su žemės blogėjimu, vanduo ir sanitarija

41. palankiai vertina tai, kad apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumas formuojasi kaip prioritetinė naujos pasaulinės vystymosi programos sritis, ir teigiamai vertina tai, kad į atviros darbo grupės baigiamąjį dokumentą buvo įtrauktas atskiras tikslas panaikinti badą, pasiekti apsirūpinimo maistu saugumą ir geresnę mitybą ir skatinti tvarų žemės ūkį; pripažįsta konkrečius ūkininkų poreikius, susijusius su apsirūpinimo maistu saugumu, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant naują programą;
42. pabrėžia, kad svarbu atkreipti dėmesį į sąsajas su geresniu tvaraus žemės ūkio ir žuvininkystės produktyvumu, kuris padėtų sumažinti prarandamo ir iššvaistomo maisto kiekį, skaidriu gamtos išteklių valdymu ir prisitaikymu prie klimato kaitos;
43. pažymi, kad smulkiesiems gamintojams užtikrintus teisinį žemės naudojimo saugumą, atsižvelgiant į tradicinės žemės naudojimo teises, bus paskatinta vietos ekonomika ir padidintas apsirūpinimo maistu saugumas;
44. atkreipia dėmesį į poreikį neapsiriboti tik apsirūpinimo maistu saugumo veiksmais ir laikytis nuomonės, kad maistas yra pagrindinė žmogaus teisė, kad būtų galima nustatyti aiškų pasaulio be bado tikslą ir iki 2025 m. panaikinti gėdingą bado problemą; pabrėžia, kad imantis veiksmų siekiant panaikinti badą ir nutraukti netinkamą mitybą, taip pat

paslėpto bado reiškinį ypatingą dėmesį reikėtų skirti vaikams ir žindančioms motinoms;

45. pabrėžia, kad svarbu visose šalyse įgyvendinti „Rio+20“ įsipareigojimus dėl žemės blogėjimo ir Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) gaires dėl teisės į maistą ir dėl žemės ūkio struktūros; pabrėžia gero valdymo pasaulio mastu svarbą siekiant užkirsti kelią žemės grobimui;
46. pabrėžia, kad reikia stiprinti gerą valdymą žemės ūkio sektoriuje ir apsaugoti žemę nuo vis didėjančio pavojaus, kad ją užgrobs įmonių konsorciškai;
47. pabrėžia, jog svarbu apsvaistyti visuotinės prieigos prie švaraus geriamojo vandens, sanitarijos ir integruotos vandentvarkos klausimus; pabrėžia, kad reikia imtis veiksmų siekiant sumažinti pavojingų cheminių medžiagų naudojimą ir užkirsti kelią taršai;

Sveikata ir švietimas

48. laikosi nuomonės, kad sveikatos sektorius yra nepaprastai svarbus siekiant ekonominio ir socialinio visuomenės vystymosi; todėl ragina ES naujoje pasaulinėje programoje didelį dėmesį skirti teisingos, visuotinės ir tvarios sveikatos apsaugos skatinimui, ypatingą dėmesį skiriant prieinamai vaiko ir motinos sveikatos priežiūrai, įskaitant ambicingą tikslą išvengti išvengtinų motinų, naujagimių ir vaikų mirties atvejų, taip pat nutraukti AIDS, tuberkuliozės, maliarijos ir kitų užkrečiamųjų ligų epidemijas;
49. pripažįsta, kad sveikata – tai žmogaus teisė; pabrėžia, jog svarbu didinti galimybes visiems gyventi higieniškai ir gauti kokybišką sveikatos priežiūrą, kuri būtų padengiama, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas; ragina ES ypatingą dėmesį skirti tam, kad būtų užkirstas kelias pažeidžiamiausių grupių atskirčiai ir diskriminacijai sveikatos sistemose;
50. pabrėžia, kad nepaprastai svarbu toliau dėti pastangas siekiant pagerinti prieigą prie vandens, sanitariją ir higieną, nes tai kompleksinis klausimas, kuris daro poveikį kitų tikslų pagal laikotarpio po 2015 m. darbotvarkę, įskaitant sveikatos, švietimo ir lyčių lygybės tikslus, įgyvendinimui;
51. pabrėžia, kad švietimas yra svarbiausias aspektas norint sukurti savarankiškas visuomenes; primygtinai ragina naujoje pasaulinėje vystymosi programoje atspindėti prieigos prie visų lygmenų kokybiško švietimo klausimą, taip pat spręsti galimybes naudotis švietimo paslaugomis esant ekstremaliai ir kritinei situacijai problema; pabrėžia, jog reikia skatinti dalyvaujimą pilietiškumą visapusiškai naudojantis pilietinėmis ir politinėmis teisėmis, taip pat kurti žinių ir novatoriškas visuomenes;
52. primygtinai ragina Komisiją laikotarpio po 2015 m. programoje propaguoti prioritetą, kurį įgyvendinant būtų naikinama nelygybė prieigos prie sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugų srityje, ir į programą įtraukti konkrečias priemones, kuriomis būtų pasiekti nepalankioje padėtyje esantys asmenys ir grupės, kurioms kyla diskriminavimo pavojus;

Svarbus moterų vaidmuo pasaulinėje vystymosi po 2015 m. programoje

53. atsižvelgdamas į svarbų moterų vaidmenį pasaulinėje vystymosi programoje, palankiai vertina tai, kad atvira darbo grupė savo baigiamajame dokumente pripažino prioritetais moterų ir mergaičių įgalėjimą ir lyčių lygybės svarbą; ragina ES ir jos valstybes nares

remti atviros darbo grupės raginimą nustatyti atskirą lyčių lygybės tikslą ir užtikrinti lyčių aspekto integravimą į visus tikslus, skatinti įtraukti ambicingus su moterų ir mergaičių teisėmis susijusius tikslus ir sustiprinti šių tikslų įgyvendinimą;

54. pakartoja, jog svarbu, kad įgyvendinant naują programą būtų panaikinta visų formų diskriminacija ir smurtas prieš moteris ir mergaites; pabrėžia visų diskriminacinio pobūdžio teisės aktų ir praktikos panaikinimo svarbą; primygtinai ragina, kad naujoje pasaulinėje programoje ES kaip vieną iš pagrindinių prioritetų žmogaus teisių srityje įvardytų visų formų smurto, pvz., smurto šeimoje, neteisėtos prekybos, seksualinio išnaudojimo ir seksualinio priekabiavimo, ir įvairios žalingos praktikos, įskaitant vaikų, ankstyvą ar priverstinę santuoką ir moterų lyties organų žalojimą, panaikinimą;
55. mano, kad laikotarpio po 2015 m. pasaulinė darbotvarkė turėtų paskelbti aiškią žinią dėl moterų dalyvavimo sprendimų priėmimo procesuose;
56. pabrėžia, kad svarbu visur užtikrinti vienodas moterų ir vyrų galimybes įsidarbinti ir gauti vienodą užmokestį už vienodos vertės darbą; pripažįsta, kad reikia apsaugoti vaikų turinčių moterų teisę tuo pačiu metu likti darbo rinkoje;
57. pabrėžia, kad svarbu didinti mergaičių galimybes pasinaudoti visų lygmenų švietimu ir panaikinti su lytimi susijusias kliūtis mokytis;
58. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti visuotinę prieigą prie tokių sveikatos priežiūros paslaugų kaip šeimos planavimas, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūrą ir teises;
59. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia nustatyti veiksmingas konkrečias migrančių apsaugos priemones, ir pripažįsta moterų teisės migruoti ir integruotis į naują kultūrą svarbą;

Integracinis ir tvarus augimas, užimtumas ir deramo darbo vietų kūrimas

60. pabrėžia, kad siekiant sėkmingai įgyvendinti laikotarpio po 2015 m. programą nepaprastai svarbu užtikrinti integracinį ir tvarų ekonomikos augimą, taip pat deramo darbo vietų kūrimą, efektyvų išteklių naudojimą, siekiant pereiti prie tvaresnio vartojimo ir gamybos modelio, ir klimato kaitos švelninimą; mano, kad kokybinių rodiklių apibrėžimas bus itin svarbus norint patikrinti, kiek vystymosi pažanga yra integracinė ir tvari ir koku mastu tenkinami labiausiai skurstančių ir pažeidžiamiausių grupių poreikiai;
61. pabrėžia, kad labai svarbu kontroliuoti, koku mastu ekonominis vystymasis aprėpia labiausiai skurstančias ir pažeidžiamiausias grupes ir koku mastu darbo užmokesčiai atitinka didėjančią produktyvumą; primena, kad valstybė atsakinga už tai, kad jos piliečiams būtų suteiktos pagrindinės socialinės paslaugos ir taip būtų prisidedama siekiant panaikinti skurdą; mano, kad nepaprastai svarbu besivystančiose šalyse nustatyti nacionaliniu lygmeniu apibrėžtą minimalią socialinę apsaugą ir minimalaus darbo užmokesčio reguliavimą;
62. ragina ES skatinti palankią aplinką verslumui, prekybai, investicijoms ir inovacijoms, nes tokia aplinka lemtų mažesnę nelygybę ir padėtų stiprinti socialinį teisingumą;
63. pabrėžia, kad naujoje pasaulinėje programoje reikia numatyti laipsnišką vaikų darbo panaikinimą;

64. ragina parengti naują pasaulinę programą, kuria remiantis būtų sukurta teisingesnė ir tvaresnė prekybos sistema, grindžiama dialogu, skaidrumu ir pagarba, kurioje būtų siekiama didesnio teisingumo tarptautinėje prekyboje; mano, kad sąžininga prekyba – tai sėkmingos partnerystės, kurią sudaro daug suinteresuotųjų subjektų, veikiančių visame pasaulyje ir skirtingais tiekimo grandinės etapais, pavyzdys; vykdant šią prekybą nepalankioje padėtyje esantiems gamintojams, ypač moterims, užtikrinamas patekimas į rinką, garantuojamas tvarus pragyvenimo šaltinis, laikomasi darbo standartų, laipsniškai atsisakoma vaikų darbo ir skatinama ekologiškai tvari ūkininkavimo ir gamybos praktika;
65. pabrėžia, jog reikia, kad nauja pasauline programa būtų skatinama visuotinė, skaidri, taisyklėmis grindžiama, atvira, nediskriminacinė ir teisinga daugiašalė prekybos sistema, reguliuojama PPO; ragina ES iš naujo apsvarstyti savo strategiją tvaraus vystymosi politikos priemonių, įskaitant sąžiningą prekybą, klausimu;
66. ragina remti žaliųjų iniciatyvų, pvz., žaliųjų darbo vietų, kūrimą;
67. pabrėžia, jog svarbu, kad įgyvendinant naują pasaulinę programą būtų sprendžiama jaunimo nedarbo problema;

Privatusis sektorius

68. pabrėžia, kad privatusis sektorius gali būti pagrindinis integracinį ir tvarų augimą skatinantis veiksnys, kai atsižvelgiama į pagrindinius vystymosi principus: žmogaus ir darbo teises, įmonių atskaitomybę ir skaidrumo mechanizmus, socialinį dialogą ir aplinkosauginius įsipareigojimus; ragina ES remti reguliavimo sistemų, kurias taikant būtų sumažintas pernelyg varginantis biurokratizmas, skatinamas geras valdymas, kovojama su kyšininkavimu ir korupcija ir skatinama kurti darbo vietas, kūrimą; primygtinai tvirtina, kad reikia didinti daugiašalių įmonių socialinę atsakomybę nustatant teisiškai privalomas taisykles; atsižvelgdamas į šias aplinkybes mano, kad privatusis sektorius turėtų būti pagrindinis integracinį ir tvarų ekonominį vystymąsi skatinantis veiksnys;
69. ragina nustatyti skaidrias ir sąžiningas patekimo į vietas ir tarptautinę rinką taisykles suteikiant vienodas galimybes visoms susijusioms suinteresuotosioms šalims;
70. pažymi, kad įmonių socialinė atsakomybė turėtų būti svarbus naujos programos elementas;
71. ragina ES užtikrinti, kad kiekvieną kartą teikiant pagalbą privačiajam sektoriui būtų laikomasi vystymosi veiksmingumo principų, taip pat užtikrinti, kad besivystančių šalių privatusis sektorius siektų padėti žmonėms išbristi iš skurdo;
72. teigiamai vertina Tarybos rekomendaciją daugiau dėmesio skirti MVĮ paramai, sukurti smulkiesiems verslininkams palankią aplinką ir užtikrinti, kad jie galėtų lengviau pasinaudoti finansų ir mokymo paslaugomis;
73. ypač remia tolesnį socialinio verslumo iniciatyvos plėtojimą vystomojo bendradarbiavimo srityje; ragina sukurti naujas priemones, kuriomis būtų remiamas geresnis išsivysčiusių ir besivystančių šalių mažųjų ir vidutinių įmonių bendradarbiavimas;

74. primygtinai ragina ES laikotarpio po 2015 m. darbotvarkėje pirmenybę teikti mokesčių teisingumo ir vietos išteklių sutelkimo klausimams, kurie yra labai svarbūs siekiant pakeisti visuomenę, panaikinti skurdą ir sumažinti nelygybę;

Pilietinė visuomenė

75. pripažindamas, kad naujoje programoje reikia numatyti dalyvavimu grindžiamą požiūrį, pagal kurį turėtų būti siekiama įtraukti visų lygmenų veikėjus, pabrėžia nepaprastai svarbų vaidmenį, kurį pilietinės visuomenės organizacijos, įskaitant moterų organizacijas, turint mintyje didelę moterų svarbą siekiant pasaulinio vystymosi, atlieka skatindamos vystymąsi ir propaguodamos universalumą, lygybę, įtrauktį, atskaitomybę ir skaidrumą; pabrėžia, kad svarbu užmegzti dialogą su organizacijomis vietoje ir sudaryti palankesnes sąlygas tiesioginiam žmonių ir bendruomenių dalyvavimui;
76. pabrėžia ypatingą pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį propaguojant teisinę valstybę, teisingumą, žmogaus teises ir demokratijos principus, ypač šalyse, kuriose valstybės kūrimas tik pradėtas ir valstybės bei vyriausybės pajėgumai yra riboti;

Vietos valdžios institucijos ir nacionaliniai parlamentai

77. pabrėžia, kad svarbu įtraukti vietos valdžios institucijas ir nacionalinius parlamentus į vystymosi planavimo, įgyvendinimo ir finansinės pagalbos teikimo veiksmus; pabrėžia, kad šiuo tikslu būtina užtikrinti iš tikrųjų dalyvaujamą procesą, kuris būtų vykdomas ankstyvuju vystymosi etapu, ir kad atsižvelgiant į tai, turi būti pripažinta ir stiprinama decentralizuota viešoji pagalba;

IV. Finansinių išteklių sutelkimas

78. ragina valstybes nares vykdyti savo įsipareigojimą skirti bent 0,7 proc. BNP oficialiai paramai vystymuisi ir bent 0,2 proc. – mažiausiai išsivysčiusioms šalims bei kitoms itin pažeidžiamoms valstybėms; ragina ES laikytis nuoseklaus ir išsamaus tarptautinio požiūrio į finansavimą laikotarpiu po 2015 m.; pakartoja, kad reikia ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su kitais paramos teikėjais kuriant kitus novatoriškus finansinius mechanizmus kaip antai finansinių sandorių mokestis;
79. pabrėžia, kad vystymosi kontekste svarbu laikytis atsakomybės principo; pabrėžia, kad reikia intensyvuoti politinį paramos teikėjų ir šalių partnerių dialogą;
80. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad OPV turi išlikti Europos vystomojo bendradarbiavimo politikos, kuria siekiama panaikinti skurdą, pagrindas;
81. ragina ES įvertinti derinimo mechanizmus siekiant užtikrinti, kad jie būtų skaidrūs ir atskaitingi ir kad juos taikant būtų daromas aiškus poveikis siekiant tvaraus vystymosi; ragina Komisiją paskelbti gaires, kurios būtų pagrįstos suderintomis skurdo mažinimo strategijomis;
82. pakartoja savo raginimą užtikrinti, kad kova su korupcija, pinigų plovimu, mokesčių slėpimu ir vengimu, mokesčių rojaus šalimis, neteisėtais kapitalo srautais ir kenksmingomis mokesčių struktūromis taptų svarbiausiu prioritetu finansuojant vystymąsi; primena, kad apskaičiuota, jog per pastarąjį dešimtmetį besivystančios šalys dėl neteisėtų kapitalo srautų prarado beveik 6 trilijonus JAV dolerių, o tai daug didesnė suma negu gauta pagal OPV per tą patį laikotarpį, todėl pabrėžia, kad svarbu didinti

skaidrumą ir gerą pasaulinį valdymą;

83. ragina ES, kai įmanoma, sudaryti palankesnes sąlygas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystei ir teikti pirmenybę privačiojo sektoriaus patirties, žinių ir valdymo sistemų derinimui su viešojo sektoriaus ištekliais;
84. ragina ES ir toliau remti besivystančias šalis joms siekiant padidinti viešųjų ir privačiųjų vietinių išteklių mobilizavimą ir toliau padėti joms diegti teisingas ir tvarias mokesčių sistemas, kurios sudarytų sąlygas sumažinti skurdą ir priklausomybę nuo pagalbos;

V. Rodikliai ir atskaitomybė

85. pabrėžia, kad siekiant parengti tinkamas politikos priemones, susijusiais su nauja programa, ir užtikrinti vyriausybių bei tarptautinės bendruomenės atskaitomybę būtina turėti prieinamus ir suskirstytus patikimus duomenis;
86. pabrėžia, jog reikia nustatyti griežtus atskaitomybės mechanizmus siekiant užtikrinti, kad ir išsivysčiusios, ir besivystančios šalys vykdytų savo įsipareigojimus ir veiksmingai spęstų su skurdu ir tvarumu susijusius uždavinius, kurie išskelti laikotarpio po 2015 m. programoje; pabrėžia, kad programa turi būti grindžiama įrodymais ir joje turėtų būti numatyti finansiniai tikslai bei tvirti visų lygmenų stebėsenos ir atskaitomybės mechanizmai; primena, kad stebėsenos mechanizmai turėtų apimti atvirą ir skaidrą peržiūros procesą;

o

o o

87. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui ir atviros darbo grupės tvaraus vystymosi tikslų klausimais pirmininkui.